

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2018

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

4ο ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ

ΥΛΙΚΟ ΑΝΑΦΟΡΑΣ

- Θεματικές Ενότητες:
 - Ένδυση - Υγεία - Διατροφή
 - Γέλιο
- Θεωρία:
 - Δομή παραγράφου
 - Είδη / αξιολόγηση συλλογισμού
 - Συνώνυμα & Αντίθετα
 - Παραγωγή & Σύνθεση
 - Σημεία Στίξης (εισαγωγικά, ερωτηματικό, διπλή τελεία)
 - Ενεργητική & Παθητική Σύνταξη
 - Ειδικό Λεξιλόγιο
 - Ρηματικά Πρόσωπα

Α. ΚΕΙΜΕΝΟ

Η σωματική ευεξία αποτελεί μαζί με την ψυχική *ευεξία* τις δύο βασικές διαστάσεις της έννοιας της ποιότητας ζωής που σχετίζεται με την υγεία. Η μέτρια σωματική ευεξία στους Έλληνες μαθητές, που είναι κοντά στον μέσο όρο, αν και πιο κάτω από τις χώρες της Δ. Ευρώπης, οφείλεται κυρίως στο ότι το εκπαιδευτικό μας σύστημα δεν προσφέρει ούτε επαρκείς χώρους, αλλά ούτε τον απαραίτητο χρόνο, για να μπορούν οι μαθητές να γυμνάζονται περισσότερο, όπως συμβαίνει σε χώρες όπως η Γερμανία και η Ισπανία. Επίσης, παράγοντες όπως η παχυσαρκία, η κακή διατροφή και το κάπνισμα, που είναι **αυξημένα** στις ηλικίες αυτές σε σχέση με τις άλλες χώρες, επιδρούν αρνητικά στη σωματική ευεξία των Ελλήνων μαθητών.

Η σωματική ευεξία των Ελλήνων μαθητών επηρεάζεται επίσης κι από το γεγονός ότι σε μικρό ποσοστό *πραγματοποιούν* **στοιχειώδεις** προληπτικούς ελέγχους με αποτέλεσμα να μην αντιμετωπίζονται εγκαίρως συχνά προβλήματα υγείας, όπως η υπέρταση, η σκολίωση, η υπερχοληστεριαιμία, τα οποία επηρεάζουν τη σωματική μας κατάσταση. Το γεγονός αυτό εγκυμονεί πολλούς κινδύνους, γιατί τα περισσότερα από αυτά τα προβλήματα, εάν δεν αντιμετωπιστούν εγκαίρως και σε μικρές ηλικίες, εγκαθίστανται στη συνέχεια ως χρόνια νοσήματα τα οποία δε θεραπεύονται εύκολα.

Σε ό,τι αφορά την ψυχική ευεξία των Ελλήνων μαθητών τα αποτελέσματα είναι πιο αρνητικά. Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες, που έχουν να κάνουν με τον σύγχρονο τρόπο ζωής, τη μοναξιά και την ανασφάλεια, αλλά κυρίως στη μεγάλη *ψυχολογική* πίεση που ασκεί στον Έλληνα μαθητή η δαμόκλειος σπάθη των συγκεκριμένων εισαγωγικών εξετάσεων, πηγή μεγάλου άγχους και συχνά κατάθλιψης για τους έφηβους στη χώρα μας.

Επίσης, οι μαθητές της χώρας μας δηλώνουν σημαντικά φτωχότερη ποιότητα ζωής όσον αφορά στην **αυτονομία** τους και πολύ πιθανόν, σημειώνουν οι ειδικοί, γι' αυτό να παίξει ρόλο το υπερφορτωμένο εξωσχολικό πρόγραμμα (π.χ. φροντιστήρια) που δεν τους αφήνει ευκαιρίες να δημιουργήσουν τον δικό τους χρόνο για κοινωνικές σχέσεις και ψυχαγωγία. Παράλληλα, σε σύγκριση με τους περισσότερους Ευρωπαίους συνομηλίκους τους, οι Έλληνες έφηβοι μαθητές δηλώνουν φτωχότερη ποιότητα ζωής όσον αφορά στη σχέση τους με τους γονείς τους και στις σχέσεις με τους συνομηλίκους τους.

Αλλά και το φύλο σχετίζεται με την ποιότητα ζωής, μιας και τα κορίτσια δήλωσαν χαμηλότερη ποιότητα ζωής σε πολλές διαστάσεις της. Τα κορίτσια «αγχώνονται» πιο πολύ από τις

περισσότερες κοινωνικές απαιτήσεις όσον αφορά το σώμα και την εμφάνιση τους. Ακόμη, όσον αφορά τα χαμηλά σκορ των κοριτσιών και την *αυτονομία* φαίνεται ότι τα αγόρια εξακολουθούν να έχουν περισσότερα προνόμια από ό,τι τα κορίτσια.

Με βάση όλες αυτές τις διαπιστώσεις, είναι άμεση προτεραιότητα η αλλαγή του εξεταστικού συστήματος, για να αρθεί η τρομερή πίεση που ασκεί σήμερα στους μαθητές και να μπορέσει έτσι η *δευτεροβάθμια* εκπαίδευση να αποκτήσει αυτονομία και εκπαιδευτική οντότητα. Θα πρέπει επίσης ο τομέας της Αγωγής Υγείας να **αναβαθμιστεί** στις προτεραιότητες του Υπουργείου Παιδείας, γιατί οι σχετικές δραστηριότητες είναι πολύ **περιορισμένες** και εκτός του αναλυτικού ωραρίου.

Τούντας, Ι. (2008). *Σε κίνδυνο η σωματική και ψυχική υγεία των εφήβων*.

Ανακτήθηκε από <http://www.neaygeia.gr/page.asp?p=683>

B. ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΑ Α. (μονάδες 25)

[α] Να αποδοθεί περιληπτικά το περιεχόμενο του κειμένου σε 100 έως 120 λέξεις.

[β] Να ενημερώσετε με ένα σημείωμα 120 έως 140 λέξεων τους υπόλοιπους συμμαθητές του τμήματός σας για το περιεχόμενο του κειμένου που διαβάσατε.

ΘΕΜΑ Β1. (μονάδες 10)

[α] Να χαρακτηρίσετε, σύμφωνα με το κείμενο, το περιεχόμενο των προτάσεων που ακολουθούν ως αληθές ή ψευδές, σημειώνοντας τον προσδιορισμό «σωστό» ή «λάθος» δίπλα στο αντίστοιχο γράμμα.

- 1) Οι Έλληνες μαθητές ασκούνται περισσότερο από τους συνομηλίκους τους Ευρωπαίους.
- 2) Ο σημαντικότερος από τους επιβαρυντικούς παράγοντες της ψυχικής υγείας των Ελλήνων μαθητών είναι το εξετασιοκεντρικό εξεταστικό μας σύστημα.
- 3) Οι κοινωνικοί περιορισμοί υποβαθμίζουν την ποιότητα ζωής κυρίως των κοριτσιών στην Ελλάδα.
- 4) Οι ισχυρότεροι οικογενειακοί δεσμοί στη χώρα μας προστατεύουν την ποιότητα ζωής των νέων.
- 5) Στη χώρα μας δεν πραγματοποιούνται προληπτικοί έλεγχοι της υγείας των νέων.

[β] «Τα κορίτσια “αγχώνονται” πιο πολύ από τις περισσότερες κοινωνικές απαιτήσεις όσον αφορά το σώμα και την εμφάνιση τους.»: Σε μία παράγραφο 80 έως 100 λέξεων να καταθέσετε τις προσωπικές σας απόψεις σχετικά με την άποψη αυτή.

ΘΕΜΑ Β2. (μονάδες 5)

[α] Να καταγράψετε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της γ' παραγράφου («Σε ό,τι αφορά ... στη χώρα μας») του κειμένου. Να δικαιολογήσετε την απάντησή σας, παραπέμποντας σε συγκεκριμένα χωρία του κειμένου.

[β] Να εντοπίσετε το είδος και να αξιολογήσετε τον συλλογισμό της γ' παραγράφου («Σε ό,τι αφορά ... στη χώρα μας») του κειμένου.

ΘΕΜΑ Β3. (μονάδες 10)

- [α] 1) «αυξημένα», «στοιχειώδεις», «αυτονομία», «αναβαθμιστεί», «περιορισμένες»: Να αντικαταστήσετε καθεμιά από τις λέξεις αυτές του κειμένου με μία αντίθετή τους. (μονάδες 5) 2) «επαρκείς», «εγκυμονεί», «παίξει», «διαστάσεις», «προνόμια»: Για καθεμία από τις λέξεις αυτές να γράψετε μία συνώνυμη. (μονάδες 5)
- [β] «ευεξία», «πραγματοποιούν», «ψυχολογική», «αυτονομία», «δευτεροβάθμια»: Με καθένα από τα συνθετικά των λέξεων αυτών να γράψετε μία νέα σύνθετη λέξη.

ΘΕΜΑ Β4. (μονάδες 10)

- [α] 1) Να δικαιολογήσετε τη χρήση της παρένθεσης και των εισαγωγικών στην 4η και 5η παράγραφο του κειμένου αντίστοιχα. (μονάδες 4) 2) «Τα κορίτσια «αγχώνονται» πιο πολύ από τις περισσότερες κοινωνικές απαιτήσεις»: Στην πρόταση αυτή να προσδιορίσετε το είδος της σύνταξης, να την τρέψετε στο αντίθετο είδος και να ερμηνεύσετε τη χρήση της από τον συγγραφέα. (μονάδες 6)
- [β] 1) Να καταγράψετε τρεις όρους ειδικού λεξιλογίου στο κείμενο που διαβάσατε και να δικαιολογήσετε την επιλογή του από τον συγγραφέα. (μονάδες 6) 2) Ποιο ρηματικό πρόσωπο κυριαρχεί στο κείμενο; Να δικαιολογήσετε την επιλογή του συγγραφέα. (μονάδες 4)

ΘΕΜΑ Γ. (μονάδες 40)

- [α] Παρά τη σημαντική βελτίωση που έχει σημειωθεί σε ζητήματα υγείας των πολιτών στις αναπτυγμένες τουλάχιστον κόσμο, νέοι κίνδυνοι απειλούν την υγεία εφήβων και νέων. Σε κείμενο προβληματισμού (500 έως 600 λέξεις) που δημοσιεύεις στη σχολική ιστοσελίδα αναδεικνύεις τους κινδύνους αυτούς και προτείνεις τρόπους για τη βελτίωση της σωματικής και ψυχικής υγείας της νέας γενιάς στη χώρα μας.
- [β] Σε διαδικτυακή συνάντηση νέων από όλο τον κόσμο με θέμα «Άγχος και Νέοι» να εκθέσετε, σε ένα άρθρο 500 έως 600 λέξεων, τις απόψεις σας σχετικά με: 1) τα προβλήματα και τις συνθήκες που προκαλούν, κατά τη γνώμη σας, το άγχος στη σύγχρονη εποχή και β) τις προϋποθέσεις με τις οποίες το άγχος θα ελέγχεται και ενδεχομένως θα αποβαίνει δημιουργικό.

Γ. ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΘΕΜΑ Α.

[α]

Ο Ι. Τούντας στο άρθρο του αναλύει τους παράγοντες που υποβαθμίζουν τη σωματική και ψυχική υγεία των Ελλήνων μαθητών. Όσον αφορά την πρώτη, θεωρεί υπεύθυνη την εκπαίδευση, που δεν προσφέρει ευκαιρίες άθλησης, τις κακές συνήθειες που υιοθετούν οι έφηβοι, αλλά και την απουσία προληπτικών ελέγχων. Όσον αφορά τη δεύτερη, ενοχοποιεί την αποξένωση της σύγχρονης εποχής, το άγχος των Πανελληνίων Εξετάσεων, την έλλειψη ελεύθερου χρόνου και τις προβληματικές κοινωνικές τους σχέσεις. Ιδιαίτερη μνεία κάνει στα κορίτσια, που άγχονται εξαιτίας των πιέσεων για τη φροντίδα της εξωτερικής τους εμφάνισης και των διακρίσεων που γίνονται σε βάρος τους. Ο αρθρογράφος καταλήγει στο συμπέρασμα πως την ευθύνη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων μαθητών φέρει η εκπαίδευση που πρέπει να περιορίσει τον εξετασιοκεντρικό χαρακτήρα της και να εντάξει στο πρόγραμμά της την Αγωγή Υγείας. (132 λέξεις)

[β]

Ο Ι. Τούντας σε διαδικτυακό άρθρο του με τίτλο «Σε κίνδυνο η σωματική και ψυχική υγεία των εφήβων» αναλύει τους παράγοντες που υποβαθμίζουν τη σωματική και ψυχική υγεία των Ελλήνων μαθητών. Όσον αφορά την πρώτη, θεωρεί υπεύθυνη την εκπαίδευση, που δεν προσφέρει ευκαιρίες άθλησης, τις κακές συνήθειες που υιοθετούν οι έφηβοι, αλλά και την απουσία προληπτικών ελέγχων. Όσον αφορά τη δεύτερη, ενοχοποιεί την αποξένωση της σύγχρονης εποχής, το άγχος των Πανελληνίων Εξετάσεων, την έλλειψη ελεύθερου χρόνου και τις προβληματικές κοινωνικές τους σχέσεις. Ιδιαίτερη μνεία κάνει στα κορίτσια, που άγχονται εξαιτίας των πιέσεων για τη φροντίδα της εξωτερικής τους εμφάνισης και των διακρίσεων που γίνονται σε βάρος τους. Ο αρθρογράφος καταλήγει στο συμπέρασμα πως την ευθύνη για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των Ελλήνων μαθητών φέρει η εκπαίδευση που πρέπει να περιορίσει τον εξετασιοκεντρικό χαρακτήρα της και να εντάξει στο πρόγραμμά της την Αγωγή Υγείας. (144 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β₁.

[α] 1Λ - 2Σ - 3Σ - 4Λ - 5Σ

[β]

Ο σεξισμός της ελληνικής κοινωνίας δημιουργεί πιέσεις στα νέα κορίτσια σχετικά με την εξωτερική τους εμφάνιση. Συγκεκριμένα, το φυλετικό στερεότυπο που κυριαρχεί στις ανδροκρατικές κοινωνίες θέλει τις γυναίκες να διακρίνονται κυρίως για την εξωτερική τους εμφάνιση, ενώ τους άντρες για τις επιδόσεις τους στον κοινωνικό χώρο (οικονομία, επιστήμες κτλ.). Το στερεότυπο αυτό, που επιβάλλεται από τη βιομηχανία του θεάματος (διαφήμιση, κινηματογράφος κτλ.), προκαλεί άγχος ειδικά στις εφήβους εξαιτίας του φόβου της περιθωριοποίησης και μειώνει την αυτοεκτίμηση εκείνων που αδυνατούν να ταυτιστούν με αυτό. Επομένως, όσο ο σεξισμός αυτός παραμένει, η ποιότητα ζωής των γυναικών όλων των ηλικιών θα είναι χαμηλή. (100 λέξεις)

ΘΕΜΑ Β₂.

[α]

- Τα δομικά μέρη της γ' παραγράφου είναι: 1) Θεματική πρόταση: «Σε ό,τι αφορά την ψυχική ευεξία των Ελλήνων μαθητών τα αποτελέσματα είναι πιο αρνητικά». 2) «Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί ... για τους έφηβους στη χώρα μας».
- Ο τρόπος ανάπτυξης της γ' παραγράφου είναι η αιτιολόγηση. Συγκεκριμένα, ο αρθρογράφος θεωρεί υπεύθυνους για την περιορισμένη «ψυχική ευεξία των Ελλήνων μαθητών» τον «σύγχρονο τρόπο ζωής» και τη «δαμόκλειο σπάθη των συγκεκριμένων εισαγωγικών εξετάσεων».

[β] Η συλλογιστική πορεία του επιχειρήματος της γ' παραγράφου είναι επαγωγική, γιατί από μία σειρά ειδικών προτάσεων που αφορούν αίτια της περιορισμένης ψυχικής υγείας των μαθητών («σύγχρονος τρόπος ζωής» και «εισαγωγικές εξετάσεις») καταλήγει στο γενικότερο συμπέρασμα πως η ψυχική υγεία των Ελλήνων μαθητών είναι περιορισμένη.

ΘΕΜΑ Β₃.

[α]

- 1) «**αυξημένα**»: περιορισμένα, μειωμένα | «**στοιχειώδεις**»: ολοκληρωμένοι, πλήρεις | «**αυτονομία**»: εξάρτηση, ετερονομία | «**αναβαθμιστεί**»: υποβαθμιστεί | «**περιορισμένες**»: εκτεταμένες.
- 2) «**επαρκείς**»: αρκετές, αναγκαίες | «**εγκυμονεί**»: ενέχει | «**παίζει**»: διαδραματίζει | «**διαστάσεις**»: πτυχές, πλευρές | «**προνόμια**»: δικαιώματα, πλεονεκτήματα.

[β] «ευεξία»: ευτυχία - εχέμυθος | «πραγματοποιούν»: εμπράγματος - παραποίηση | «ψυχολογική»: ψυχοφθόρος - λογικοφανής | «αυτονομία»: αυτοκίνητο - αστυνομία | «δευτεροβάθμια»: δευτερόλεπτο - βαθμοθηρία.

ΘΕΜΑ Β4.

[α]

- 1) Η παρένθεση στην §4 επεξηγεί το «υπερφορτωμένο εξωσχολικό πρόγραμμα». Τα εισαγωγικά στην §5 χρησιμοποιούνται για να δηλώσουν έναν «λαϊκό», καθημερινό όρο.
- 2) Η σύνταξη στην πρόταση αυτή είναι παθητική και τρέπεται σε ενεργητική ως εξής: «Οι περισσότερες κοινωνικές απαιτήσεις αγχώνουν ποιο πολύ τα κορίτσια. Ο συγγραφέας επέλεξε την παθητική σύνταξη, για να δώσει έμφαση στο αποτέλεσμα της πράξης (το γεγονός ότι τα κορίτσια αγχώνονται) και όχι στο υποκείμενό της (ότι τα κορίτσια είναι αυτά που αγχώνονται).

[β]

- 1) Τρεις όροι ειδικού λεξιλογίου στο κείμενο είναι: «υπέρταση», «σκολίωση», «υπερχοληστεραιμία». Οι όροι αυτοί χρησιμοποιούνται, για να προσδώσουν επιστημονικό χαρακτήρα στο κείμενο και έτσι να αυξήσουν την αξιοπιστία και την πειστικότητά του.
- 2) Το ρηματικό πρόσωπο που κυριαρχεί στο κείμενο είναι το γ' (π.χ. «εγκυμονεί πολλούς κινδύνους», «Το γεγονός αυτό μπορεί να αποδοθεί σε πολλούς παράγοντες») και χρησιμοποιείται, για να προσδώσει στο κείμενο αντικειμενικότητα.

ΘΕΜΑ Γ.

[α]

Τίτλος: Εφηβική Υγεία

§1 (πρόλογος):

- Περίσταση επικοινωνίας (πεποιημένη): Παγκόσμια Ημέρα Υγείας (7η Απριλίου)
- Δ1: βελτίωση δημόσιας υγείας: (απόδειξη) αύξηση του προσδόκιμου, μείωση της παιδικής θνησιμότητας | (αίτια) πρόοδος στην ιατρική / φαρμακευτική επιστήμη - δημόσια υγιεινή.
- Σκοπός: ευαισθητοποίηση σχολικής κοινότητας σε ζητήματα εφηβικής υγείας.
- Σύνδεση με Ζ1: η εφηβική υγεία απειλείται. των πολιτών στις αναπτυγμένες τουλάχιστον κόσμο, νέοι κίνδυνοι απειλούν την υγεία εφήβων και νέων.

§2 (Z1A): Κίνδυνοι για τη σωματική υγεία (περιγραφή + αίτια)

- Κακές συνήθειες (κάπνισμα, αλκοόλ, ναρκωτικά, παχυσαρκία κτλ.) | πρότυπα, μιμητισμός κτλ.
- Τροχαία ατυχήματα | αγάπη / άγνοια κινδύνου

§3 (Z1B): Κίνδυνοι για την ψυχική υγεία (περιγραφή + αίτια)

- Άγχος | απαιτήσεις εκπαιδευτικού συστήματος, αποξένωση, πρότυπα.
- Ψυχικό κενό | καταναλωτισμός, κρίση αξιών.

§4 (μεταβατική):

- Συμπέρασμα Z1: η εφηβική υγεία αντιμετωπίζει σημαντικές απειλές.
- Δ2 (επιπτώσεις): υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, κίνδυνος για την ενήλικη ζωή.
- Σύνδεση με Z2: οι φορείς αγωγής είναι υπεύθυνοι για την προστασία της εφηβικής υγείας.

§5 (Z2A): Στενό περιβάλλον

- Οικογένεια: υγιεινές συνήθειες (οικογενειακό τραπέζι, άθληση κτλ.).
- Σχολείο: Αγωγή Υγείας, Φυσική Αγωγή.

§6 (Z2B): Ευρύτερο περιβάλλον

- ΜΜΕ: προβολή υγιεινών προτύπων (π.χ. αθλητές) - ενημέρωση.
- Κράτος: απαγόρευση προβολής αρνητικών προτύπων από τη βιομηχανία του θεάματος - προληπτικοί έλεγχοι

§7 (επίλογος):

- Συμπέρασμα Z2: την ευθύνη για την υγεία των εφήβων φέρουν οι μεγαλύτεροι.
- Σκοπός + περίσταση επικοινωνίας: η Παγκόσμια Ημέρα Υγείας είναι ευκαιρία για την κινητοποίηση όλων προκειμένου να διασφαλιστεί η εφηβική υγεία.

[β]

Τίτλος: Ελέγχοντας το άγχος

§1 (πρόλογος):

- Περίσταση επικοινωνίας (αναφορά στη διαδικτυακή συνάντηση)
- Δ1 (άγχος): (ορισμός) αίσθημα απροσδιόριστου φόβου και ανασφάλειας
- Σκοπός: έλεγχος του άγχους από τους νέους
- Σύνδεση με Z1: απαιτείται η κατανόηση των παραγόντων που το προκαλούν

§2 (Z1A): Προβλήματα

- επαγγελματική αβεβαιότητα (ανεργία, ανταγωνισμός κτλ.)

- αποξένωση και μοναξιά
- διεθνή προβλήματα (βία, εγκληματικότητα, τρομοκρατία, μόλυνση κτλ.)

§3 (Z1B): Συνθήκες

- αστικός τρόπος ζωής (μεγάλες αποστάσεις, επιτάχυνση του ρυθμού ζωής, έλλειψη ελεύθερου χρόνου και χώρου κτλ.)
- μαζική κουλτούρα (πίεση για επιτυχία με κάθε τρόπο, απώλεια νοήματος ζωής κτλ.)
- ραγδαία επιστημονική και τεχνολογική πρόοδος (αίσθημα απώλειας ελέγχου, εξειδίκευση κτλ.)

§4 (μεταβατική):

- Συμπέρασμα Z1: ο σύγχρονος τρόπος ζωής προκαλεί αναπόφευκτα άγχος.
- Δ2 (επιπτώσεις παθολογικού άγχους): βλάβες στην ψυχική και σωματική υγεία.
- Σύνδεση με Z2: απαιτείται έλεγχος

§5 (Z2A): Συλλογικό επίπεδο

- διεύρυνση του κοινωνικού κράτους → δημιουργία αισθήματος ασφάλειας στους πολίτες.
- ανασύσταση της κοινωνίας των πολιτών (συμμετοχικοί θεσμοί και οργανώσεις).
- περιορισμός των πιέσεων από την οικογένεια και το σχολείο

§6 (Z2B):

- δημιουργική αξιοποίηση του χρόνου (προσωπικές επιλογές για εκτόνωση πιέσεων)
- ενδοσκόπηση (κατανόηση των πραγματικών επιθυμιών, ιεράρχηση αξιών, αναγκών και στόχων)

§7 (επίλογος):

- Συμπέρασμα Z2: το άγχος δεν είναι ανίκητο.
- Σκοπός & περίσταση επικοινωνίας: το άγχος πρέπει να είναι δημιουργικό και οι νέοι συζητώντας μπορούν να ανακαλύψουν διεξόδους για να το ελέγξουν.